

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

Uniwersytetu Gdańskiego

Wydeptana ścieżka do wiedzy wciąż
czeka na Was na Filologicznym

Fot. Anna Malcer-Zakrzacka

Współczesność i tradycja na Wydziale Filologicznym

Wydział Filologiczny to największy ośrodek kształcenia literaturoznawczego, językoznawczego i kulturoznawczego w Polsce północnej. Kształci, prowadzi badania oraz ma uprawnienia do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinach językoznawstwa i literaturoznawstwa. Oferuje kształcenie na 24 kierunkach filologicznych i kulturoznawczych

Fot. Błażej Zabłotny

Zespół dziekański Wydziału Filologicznego. Od lewej: dr Grzegorz Kotłowski – prodziekan ds. studenckich, prof. Joanna Jereczek-Lipińska – prodziekan ds. kształcenia i współpracy z otoczeniem, prof. Urszula Patocka-Sigłowy – dziekan, prof. Mirosław Przyłipiak – prodziekan ds. nauki i współpracy międzynarodowej

Fot. Arek Smykowski

Wydział został powołany 1 stycznia 2008 roku na mocy uchwały Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25 października 2007 roku. Wydzielono go z funkcjonującego wcześniej Wydziału Filologiczno-Historycznego, który wyrósł z utworzonego w 1970 roku Wydziału Humanistycznego. W pierwszej kadencji Wydziału Filologicznego funkcję dziekana sprawował profesor emeritus Andrzej Ceynowa, rektor senior Uniwersytetu Gdańskiego. Obecnie dziekanem Wydziału jest dr hab. Urszula Patocka-Sigłowy, prof. UG. Nauczycielami akademickimi Wydziału Filologicznego byli i są najwięksi polscy pisarze oraz przedstawiciele świata kultury, m.in.: Stefan Chwin, Zbigniew Herbert, Paweł Huelle, Jerzy Limon, David Malcolm, Izabela Morska, Kazimierz Nowosielski, Zbigniew Żakiewicz.

Wyjątkowe położenie Wydziału Filologicznego, znajdującego się w jednym z najnowocześniejszych kampusów akademickich w Polsce – Bałtyckim Kampusie UG, wskazuje na jego głębokie zanurzenie w tradycji wielokulturowego Gdańska. Z jednej strony jest to granica starych dzielnic miasta – Oliwy i Wrzesz-

cza – w których kiełkowały dzieła filozofa Artura Schopenhauera i pisarza noblisty Günтера Grassa. Z drugiej strony to miejsce, gdzie krzyżowały się szlaki wodne prowadzące od skandynawskiej Północy, przez Morze Bałtyckie i największą polską rzekę Wisłę, po bliskowschodnie czy śródziemnomorskie Południe. Historyczne tradycje Wolnego Miasta Gdańska, nawiązujące do wolności słowa, wymiany międzykulturowej oraz tolerancji, są bardzo bliskie gdańskim humanistom, którzy stworzyli w sercu miasta prężny ośrodek nauk i kształcenia filologicznego, kulturoznawczego, teatrologicznego oraz filmoznawczego.

Nasz Wydział ma trzy siedziby. Studenci kierunków filologicznych uczą się w nowoczesnym budynku neofilologii, wyposażonym w laboratoria językowe, sprzęt i wszelkie technologiczne udogodnienia umożliwiające prowadzenie zajęć na światowym poziomie. W budynku znajdują się: biblioteka z podręcznym księgozbiorem do nauki języków obcych oraz profesjonalna sala teatralna mogąca pomieścić czterystu osobową widownię. Filologia polska, filologia klasyczna, kulturoznawstwo, wiedza o filmie

i kulturze audiowizualnej, wiedza o teatrze i produkcja form audiowizualnych mają swoją siedzibę w dawnym budynku Wydziału Humanistycznego – „Humance” – wyposażonym m.in. w salę kinową. Studenci filologiczno-medycznego kierunku logopedia, prowadzonego we współpracy z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym w Gdańsku, odbywają zajęcia w budynku Instytutu Logopedii, w którym mieszczą się również specjalistyczne gabinety terapeutyczne.

Pozycja Wydziału Filologicznego w Polsce i na świecie jest znacząca, głównie za sprawą badań nad pisarstwem Szekspira, twórczością pisarzy noblistów (Güntera Grassa i Samuela Becketta), Holocaustem i traumami XX wieku. Wśród znaczących zagadnień podejmowanych przez naukowców z Wydziału znajdują się również: literatura i tradycja żydowska, literatura i kultura polsko-niemieckiego pogranicza, literatura i teatr brytyjski, irlandzki oraz amerykański, francuska awangarda, utopie, zachodni ezoteryzm, literatura i teatr obszaru Morza Bałtyckiego, polskie oraz światowe kino fabularne i dokumentalne, historia oraz antropologia teatru

i widowisk, kultura popularna, antropologia kulturowa, dydaktyka, a także językoznawstwo i translatoryka w perspektywie interkulturowej. Na Wydziale prowadzone są projekty naukowe, których łączna wartość sięga ponad 6 mln zł.

Wydział Filologiczny kształci na 24 kierunkach studiów: 14 filologicznych oraz 10 artystycznych i kulturoznawczych. Naucza się tutaj ponad 22 języków obcych, w tym także języków orientalnych i mniej znanych w Europie, takich jak: chiński, japoński, arabski, turecki. Na Wydziale studiuje ponad 3,5 tys. studentów. Absolwenci filologii kończą studia z biegłą znajomością co najmniej dwóch języków obcych, a także z wysokimi kompetencjami w dziedzinie komunikacji międzykulturowej. Z myślą o studentach zagranicznych został utworzony kierunek Cultural Communication – komunikacja kulturowa, który jest prowadzony w języku angielskim. Oferta Wydziału to również 14 kierunków podyplomowych, m.in. studia podyplomowe skandynawistyczne, italianistyczne oraz wiele rodzajów studiów podyplomowych logopedycznych.

Prestiż i tradycję Wydziału tworzą nie tylko znakomici naukowcy, cenione badania i uznane publikacje. Do społeczności akademickiej w pięćdziesięcioletniej historii Uniwersytetu Gdańskiego dołą-

czyło 22 doktorów honoris causa wypromowanych na wnioszek naszego Wydziału, wśród których znajdują się m.in. pisarze i poeci, np. Tadeusz Różewicz czy Tomasz Venclova; nobliści: Günter Grass i Elie Wiesel; wybitni badacze literatury: Maria Janion, Henryk Markiewicz, Hayden White; reżyser i zdobywca Oscara Andrzej Wajda; filozof Leszek Kołakowski, a także osobistości ze świata polityki: Lech Wałęsa, Richard von Weizsäcker, Madeleine K. Albright i François Mitterrand.

Znakomitymi absolwentami Wydziału Filologicznego są m.in. politycy i dyplomaci: Donald Tusk, Selim Chazbijewicz (ambasador RP w Kazachstanie), Katarzyna Pramfelt (konsul honorowa Szwecji); pisarze: Stefan Chwin, Paweł Huelle, Hanna Cygler, Aleksander Jurewicz, Andrzej Kasperek, Izabela Morska, Barbara Piórkowska, Ela Sidi, Tadeusz Dąbrowski, Stanisław Esden Tempiski; reżyser teatralny i aktualny dyrektor Teatru Miejskiego w Gdyni Krzysztof Babicki; reżyserzy filmowi: Maciej Dejczer, Elżbieta Benkowska i Maciej Wiktor, a także przedstawiciele branży filmowej: aktorka Julia Kamińska, dyrektor Gdyńskiej Szkoły Filmowej Leszek Kopeć czy producent i krytyk filmowy Michał Chaciński.

Studia na Wydziale Filologicznym dają absolwentom doskonałe przygotowanie do zawodu, a także wyposażają ich w profesjonalne narzędzia do nauczania języków obcych i wykonywania tłumaczeń, zarówno tekstów specjalistycznych, jak i literackich. Dzięki znajomości specyfiki różnych krajów absolwenci najczęściej podejmują pracę w zawodach tłumacza, specjalisty w branży reklamowej i public relations, rzecznika prasowego, redaktora stron internetowych i mediów społecznościowych, konsultanta biznesowego w obszarze różnych języków i kul-

tur. Wielu z nich zostaje nauczycielami języków obcych, języka polskiego, języka kaszubskiego lub języka polskiego jako obcego. Nasze studia oferują szeroką gamę specjalności przygotowujących nie tylko do zawodów nauczyciela i logopedy, lecz także kulturoznawcy i twórcy kultury, m.in. aktora musicalowego, menadżera instytucji artystycznej, teatrologa, filmoznawcy, krytyka sztuki, dziennikarza, publicysty, scenarzysty czy animatora kultury.

Miernikiem jakości naszej oferty kształcenia jest fakt, że studia na Wydziale Filologicznym cieszą się największą popularnością wśród kandydatów na studia na Uniwersytecie Gdańskim, a zarobki naszych absolwentów plasują się na poziomie tych, które uzyskują pracownicy wykształceni na Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie Jagiellońskim. Tym samym nasi studenci znajdują się w czołówce najlepiej zarabiających absolwentów uniwersytetów w Polsce. Do najchętniej wybieranych kierunków na Wydziale Filologicznym należą: produkcja form audiowizualnych, filologia angielska, zarządzanie instytucjami artystycznymi, skandynawistyka, wiedza o filmie i kulturze audiowizualnej, sinologia i amerykańistyka.

Na naszym Wydziale tętni życie studenckie: prężnie działa 21 kół naukowych, funkcjonują także studenckie teatry i czasopisma naukowe, w których studenci mogą rozwijać swoje pasje i zdobywać umiejętności zawodowe.

Wydział jest obecny w mediach społecznościowych: na Facebooku (Wydział Filologiczny UG), Instagramie (@filologicznyug), a także na YouTube. Zapraszamy do odwiedzenia też oficjalnej strony Wydziału: www.fil.ug.edu.pl.

DR ANNA MALCER-ZAKRZACKA

Jak dziekan widzi przyszłość Wydziału Filologicznego?

Z DZIEKAN WYDZIAŁU FILOLOGICZNEGO, DR HAB. URSZULĄ PATOCKĄ-SIGŁOWY, PROF. UG, ROZMAWIA DR ANNA MALCER-ZAKRZACKA

Profesor Urszula Patocka-Sigłowy

Fot. Arek Smykowski

► **W wyborach na dziekana Wydziału Filologicznego otrzymała pani siedemdziesiąt procent głosów, co oznacza duży kredyt zaufania. Czym jest dla pani pełnienie funkcji dziekana?**

Funkcja dziekana to dla mnie ogromne wyzwanie, a jednocześnie – zobowiązanie. Sporo osób oddało głos na przedstawioną przeze mnie wizję Wydziału Filologicznego, a tym samym, jak ro-

zumiem, zaufało mi i uwierzyło, że uczynię wszystko, aby zrealizować poszczególne punkty programu prezentowanego na etapie kampanii wyborczej. I muszę – a raczej chcę – stanąć na wysokości zadania i ten program wykonać w jak największym stopniu.

Wypełnianie obowiązków spoczywających na dziekanie to także dzielenie się z innymi tym, czego nauczyłam się nie tylko jako studentka i pracownik Uniwersytetu Gdańskiego, lecz także wcześniej. To dzielenie się moim doświadczeniem. To również okazja do tego, aby pokazać moim Mistrzom i Nauczycielom, że staram się nie zmarnować tego, co od nich otrzymałam – wiedzy, rad, życiowej mądrości.

Jestem osobą bardzo szczęśliwą, gdyż mogłam zetknąć się z doskonałymi nauczycielami. Pierwszymi i najważniejszymi są moi Rodzice, którym zawdzięczam to, kim jestem. To Oni nauczyli mnie szacunku do ludzi i ciężkiej pracy, pokazali, jak szukać odpowiedzi na trudne pytania. Trafiłam również na bardzo dobrych pedagogów zarówno w szkole podstawowej,

w liceum, jak i na uniwersytecie. I wszystko to, czego się od Nich dowiedziałam, staram się wykorzystywać każdego dnia w pracy dziekańskiej.

► W pani programie wyborczym znalazł się intrygujący skrót UPS! Jak można go rozumieć i interpretować?

W korespondencji mailowej od dawna używam zamiast podpisu skrótu UPS. Gdy przygotowywałam się do startu w wyborach dziekańskich, zapytałam moich najbliższych współpracowników, jakie moje cechy uznają za najważniejsze. Wybrałam te, których nazwy zaczynają się na U, P lub S i tak wyszło: Urszula Patocka-Sigłowy, czyli U jak umiejętności, P jak pracowitość i profesjonalizm, S jak skuteczność, sumienność i sprawczość. Uważam, że wszystkie są bardzo ważne dla osoby pełniącej funkcję dziekana. I jestem przekonana, że pomogą mi one w należytym wykonywaniu codziennych obowiązków.

UPS to także Uninterruptible Power Source, czyli bezpieczne źródło mocy. Takie rozwinięcie skrótu odpowiedział mi znajomy informatyk. I takim bezpiecznym źródłem mocy dla Wydziału Filologicznego chcę być.

► Jakie osiągnięcia naszego Wydziału uznaje pani za najbardziej spektakularne oraz godne kontynuowania i rozwijania?

Największym osiągnięciem Wydziału Filologicznego są ludzie. Tworzymy zaangażowany w realizację codziennych zadań zespół, którego członkowie doskonale się uzupełniają. Praktycznie każdego dnia pojawiają się jakieś nowe pomysły, inicjatywy. A to pokazuje, że zależy nam na tym, co zostało już zbudowane, jak również na tym, aby to, co zostało stworzone, nadal rozwijać.

Naszym niewątpliwym sukcesem jest dostrzeżenie wagi interdyscyplinarności studiów oraz różnorodność oferowanych przez nas kierunków nauczania języków obcych, od angielskiego, francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego, po chiński, hiszpański, japoński czy portugalski – a także ich połączeń. Z dużą niepewnością kilka lat temu zgłosiłam pomysł połączenia w programie studiów wschodnich języka rosyjskiego z chińskim i języka rosyjskiego z japońskim. Pomysł okazał się słuszny i nasi absolwenci dobrze odnajdują się na rynku pracy.

Sukcesem jest również to, iż ciągle poszukujemy nowych, atrakcyjnych dla studentów metod kształcenia. Na uwagę zasługuje coraz częstsze wykorzystanie tutoringu. Dzięki zapałowi kilku osób udało się stworzyć na Wydziale Filologicznym duży zespół tutorów, którzy umiejętności zdobyte podczas wielu kursów, szkoleń wykorzystują w codziennej pracy ze studentami.

► Czy widzi pani szanse podniesienia oceny Wydziału Filologicznego w najbliższym procesie parametryzacyjnym? Czy zamierza Pani wprowadzić jakieś narzędzia wsparcia dla naukowców?

Przyszłoroczna ewaluacja jakości działalności naukowej zostanie przeprowadzona w ramach dyscyplin. Osoby zatrudnione na stanowiskach badawczo-dydaktycznych na Wydziale Filologicznym prowadzą badania w kilku dyscyplinach. Ocena parametryczna obejmie językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, nauki o sztuce.

Przed nami jeszcze sporo pracy. Musimy pamiętać o tym, że zasady parametryzacji zmieniają się, niestety, w trakcie okresu, którego ocena dotyczy. Te zmiany są związane na przykład z listą punktowanych czasopism i są dla wielu pracowników wydziału niekorzystne.

Trzeba starać się i walczyć do końca. Jest jeszcze rok, sporo osób czeka na publikacje w czasopismach wysoko punktowanych, w najbliższych miesiącach ukażą się kolejne monografie, kilka osób złoży monografie w wydawnictwie w pierwszym kwartale, jest więc szansa, iż zostaną one opublikowane w roku 2021. Najważniejsze jest to, abyśmy zdawali sobie sprawę z tego, że wynik oceny parametrycznej to nasza wspólna sprawa.

Wsparciem dla naukowców jest program publikacyjny, warto starać się o dofinansowanie badań w ramach programu małych grantów UGrants, w lutym 2021 roku uruchomiony został Program Wsparcia Humanistyki Gdańskiej.

Na Wydziale Filologicznym działa Zespół do spraw Grantów – w jego skład wchodzi naukowcy, którzy kierowali grantami finansowanymi przez Narodowe Centrum Nauki i Narodowy Program Rozwoju Humanistyki. Służą oni wsparciem w procesie przygotowania wniosków grantowych. W ostatnich tygodniach złożono kilka wniosków w konkursach organizowanych przez obie te jednostki.

Miejmy nadzieję, że ten trend będzie miał charakter rosnący.

► **Czy zespół dziekański planuje jakieś nowości w zakresie kształcenia na Wydziale Filologicznym, które będą zmierzały w kierunku interdyscyplinarności, umiędzynarodowienia czy praktyczności, w kontekście szybko zmieniających się potrzeb rynku pracy? Co w tej materii już zostało zrobione?**

Na temat oferty kształcenia na więcej może powiedzieć prof. Joanna Jereczek-Lipińska. Wydział Filologiczny oferuje kształcenie na kilku kierunkach interdyscyplinarnych, takich jak logopedia, roszoznawstwo, studia wschodnie, zarządzanie instytucjami artystycznymi. W roku akademickim 2021/2022 zamierzamy uruchomić kształcenie na kierunku zarządzanie i komunikacja w sztukach scenicznych (studia stacjonarne drugiego stopnia).

Nasze doświadczenie pokazuje, że z perspektywy potrzeb rynku pracy korzystne jest połączenie nauki języków obcych z zajęciami z zakresu ekonomii, prawa czy zarządzania. Prowadzenie takich kierunków to także okazja do zacieśniania współpracy z innymi wydziałami.

► **Jak pani widzi przyszłość szeroko pojętych badań filologicznych, kulturoznawczych i nauk o sztuce na mapie naukowej Polski i Europy, nakierowanej na badania eksperymentalne?**

W dyskursie publicznym podkreśla się, że nauki humanistyczne, czy szerzej nauki społeczno-humanistyczne, należy traktować jak koło zamachowe rozwoju społeczno-gospodarczego. Powtarzana jest myśl, że humaniści są prekursorami zmian społecz-

nych, twórcami idei przekuwanych w rozwiązania zmieniające świat, są prezesami wielkich międzynarodowych koncertów. A to oznacza, że humanistyka będzie zawsze potrzebna.

► **Jest pani laureatką Nagrody im. Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza, otrzymała też pani przyznawany przez studentów tytuł Nauczyciela Roku 2015, co oznacza, że nauczanie to pani żywioł. Jak ocenia pani efektywność zdalnego nauczania i jak nauczyciel akademicki w tej nowej roli wykładowcy zdalnego może dbać o dobrostan studentów i wysoki poziom nauczania?**

Nagroda im. Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza za osiągnięcia dydaktyczne, którą zostałam uhonorowana w 2015 roku, jest dla mnie niezwykle cenna. Tytuł Nauczyciela Roku to dowód na to, że mój sposób pracy ze studentami został oceniony pozytywnie. Ogromnie ważne są dla mnie ciągły kontakt ze studentami, wymiana myśli, ożywione dyskusje. W systemie pracy zdalnej te relacje są bardzo ograniczone – niestety.

Nauczyciele na Wydziale Filologicznym stosują coraz bardziej zaawansowane rozwiązania technologiczne. Oczywiście nie wszyscy „zaprzyjaźniliśmy się” z dostępnymi aplikacjami i programami. Ale staramy się dostosować do zmieniającej się rzeczywistości.

Najbardziej brakuje nam bezpośredniego kontaktu ze studentami. Stąd mój apel do studentów: „Uśmiechnij się do wykładowcy”. Proszę studentów, aby w trakcie zajęć, jeśli pozwalają na to możliwości techniczne, pracowali przy włączonych kamerach, uśmiechali się do nauczycieli. To jest dla wszystkich bardzo ważne.

HUMANIŚCI SĄ
PREKURSORAMI
ZMIAN SPOŁECZNYCH,
TWÓRCAMI IDEI
PRZEKUWANYCH
W ROZWIĄZANIA
ZMIENIAJĄCE ŚWIAT, SĄ
PREZESAMI WIELKICH
MIĘDZYKONCERNÓW.
A TO OZNACZA, ŻE
HUMANISTYKA BĘDZIE
ZAWSZE POTRZEBNA

► **Przeprowadziłam ankietę wśród pracowników Wydziału Filologicznego – zapytałam, co chcieliby o pani wiedzieć. Otóż zadziwia ich niespożyta energia pani dziekan. Skąd pani ją czerpie?**

Energię dają mi ludzie, kontakty z nimi, współpraca. Cenię i bardzo lubię moją pracę, doceniam możliwość kontaktu z ludźmi, staram się wypełniać dni wieloma zadaniami. Jeśli widzę, że to, co robię, jest potrzebne innym, mogę na przykład komuś jakoś pomóc, to wstępuje we mnie nowa energia.

► **Dziękuję za rozmowę.**

Piękno nauki, waga nauczania i otwartość

GŁOSY PRODZIEKANÓW WYDZIAŁU FILOLOGICZNEGO

***Jeśli widać mnie zza tej kartki,
proszę nie czekać, tylko wchodzić!***

Dr Grzegorz Kotłowski, prodziekan ds. studenckich

Doktor Grzegorz Kotłowski

Fot. Arek Smykowski

W moim odczuciu zadaniem prodziekana ds. studenckich jest jak najsprawniejsze rozpatrywanie regulaminowych spraw studenckich, dlatego zamierzam być jak najbardziej dostępny, aby ułatwić i umożliwić kontakt ze mną tak studentom, jak i wykładowcom, nie tylko bezpośrednio (oby jak najszybciej!), lecz także mailowo czy telefonicznie.

Troską otoczeni będą wszyscy studenci, ale chyba najbardziej osoby z niepełnosprawnościami. Krocząc drogą wytyczoną przez moich poprzedników, chcę wypracować wraz z Biurem Osób Niepełnosprawnych spójny i wspólny model postępowania dla całego Wydziału, który pozwoli studentom odczuć rzeczywistą pomoc w przezwyciężaniu napotykanym trudności, wykładowcom zaś dostarczy niezbędnych informacji i pewności,

jaką pomoc mogą im zaoferować w określonych sytuacjach.

Ważne jest płynne przejście z etapu zdobywania wiedzy i umiejętności do stosowania ich w praktyce, co powinno przygotować naszych studentów do przyszłej pracy zawodowej. Stąd moje zaangażowanie w organizowanie i nadzorowanie studenckich praktyk, zwłaszcza nauczycielskich.

Wszystkich studentów pragnę wspierać w działalności w ramach studenckich kół naukowych, które – obok zajęć przewidzianych w toku studiów – są najlepszym miejscem do realizacji pasji i rozwijania zainteresowań; miejscem, gdzie można najpełniej stawać się studentem, skoro łac. *studere* oznacza 'całkowicie się czemuś oddać, poświęcić'.

Wszystkich zapraszam do współpracy i kontaktu!

Humanista i filolog – najlepsze połączenie

**Dr hab. Joanna Jereczek-Lipińska, prof. UG,
prodziekan ds. kształcenia i współpracy z otoczeniem**

W erze globalizacji niezwykle ważne jest, by kształcić świadomego obywatela świata, z otwartym umysłem i sercem. Humanista i filolog – to najlepsze z możliwych połączenie, a przecież to dopiero początek, gdyż dzisiejszy byt i świat można i trzeba postrzegać z punktu widzenia wielu dyscyplin jednocześnie, stąd pluridyscyplinarne i interdyscyplinarne badania, kształcenie i myślenie. Chcemy, by nasz absolwent był gotowy na wyzwania i zmiany, by był elastyczny, wrażliwy, twórczy i kreatywny, znający języki i kultury świata.

W naszej aktywności dydaktycznej chodzi o to, by dzieląc się wiedzą i pasją, podsycać ciekawość poznawczą, pokazać potencjał nauki, wskazać kierunki rozwoju. Staramy się, realizując efekty uczenia się poszczególnych przedmiotów, osadzić je w realiach rynku pracy. Kształcąc, wyposażamy studentów w instrumenty autonomii – to w gestii młodych ludzi leży wypracowanie swojej ścieżki kariery wedle własnych zainteresowań i zdobytej wiedzy. Język jest narzędziem komunikacji w każdej dziedzinie i we wszelkiej działalności, co daje naszym studentom nieograniczone możliwości rozwoju.

Moim zadaniem jest wspieranie tworzenia nowych, oryginalnych kierunków studiów, a także stymulowanie udoskonalania, unowocześniania już istniejących programów – tak, by wykorzystywać w pełni potencjał, kompetencje

i pasje naszych wykładowców oraz kształcić znającą wartość języka kadrę szkół, instytucji kultury i sztuki, logopedów, tłumaczy, pisarzy, pracowników międzynarodowych firm. Dzisiejszy rynek pracy wchłania naszych absolwentów, ceni ich biegłą znajomość języków, kultur i mentalności. Nasi absolwenci uczą, tworzą, piszą, wydają, tłumaczą, sprzedają, negocjują, leczą – i czynią to w różnych językach.

Kształcenie to ogromne wyzwanie i wielka odpowiedzialność, stąd codzienna dbałość o jego jakość. Jako wykładowcy chcemy być mentorami, autorytetami, osobami stymulującymi i inspirującymi, akompaniującymi, wskazującymi drogę. Nasza praca to misja i rzemiosło jednocześnie, staramy się pomagać wyzwalać talenty i kompetencje, pomagać zdobywać umiejętności i wiedzę, by następnie móc je twórczo, skutecznie i etycznie wykorzystywać.

Moje obowiązki dotyczą również współpracy z otoczeniem. Zadania te ściśle się ze sobą łączą, gdyż dążymy do tego, by nasi absolwenci byli przygotowani na wyzwania, by mogli cieszyć się życiem zawodowym, w którym się spełnią. Chcemy wsłuchać się w głos pracodawców (Rada Pracodawców) – mają oni dziś realny wpływ na program studiów, profil i sylwetki absolwenta (Rady Programowe), mogą więc czynnie uczestniczyć w kształceniu. Nasi wykładowcy i studenci to wyjątkowo aktywni

Profesor Joanna Jereczek-Lipińska

Fot. Arek Smykowski

pasjonaci, twórcy, intelektualiści, badacze, którzy realizują niezwykle ciekawe przedsięwzięcia (ten numer „Gazety Uniwersyteckiej” pokaże tylko niewielki wycinek naszej wielowymiarowej działalności).

Moim zadaniem jest również promocja naszej twórczej aktywności i pasji badawczej, dydaktycznej i społecznej, tak aby były one powszechnie znane, a Wydział czuł wsparcie otoczenia. Dbam o to, by informacja o niezwykle ciekawej i bogatej ofercie połączonej z pozytywną energią oraz troską o studenta dotarła do szerokiego grona odbiorców, którzy poszukują rozwoju na wszystkich poziomach edukacji, od licencjatu, przez studia magisterskie, doktorskie, aż po studia podyplomowe.

Nasza różnorodność, wielość talentów, pasji i kompetencji to wartość dodana Wydziału Filologicznego, którą chcemy się dzielić ze studentami. Zapraszamy!

Piękno różnorodności, czyli badania naukowe na Wydziale Filologicznym

**Prof. dr hab. Mirosław Przyłipiak, prodziekan
ds. nauki i współpracy międzynarodowej**

Profesor Mirosław Przyłipiak

Fot. Arek Smykowski

Opisanie działalności badawczej prowadzonej na Wydziale Filologicznym jest zadaniem karkołomnym ze względu na ogromną jej różnorodność, choć punkt wyjścia wydaje się dość prosty. Filologia bowiem to – według *Encyklopedii PWN* – „dział nauk humanistycznych obejmujący badanie języka i jego wytworów, w tym także literatury danego narodu lub kręgu kulturowego”. Rzeczywiście, dwie największe pod względem liczby badaczy dyscypliny naukowe na Wydziale to językoznawstwo i literaturoznawstwo. Językoznawczy charakter Wydziału widać już w jego strukturze, gdzie dominują jednostki kojarzące się z językami: anglistyka, amerykanistyka, polonistyka, rusycystyka, skandynawistyka, fennistyka, romanistyka, iberistyka, slawistyka, germanistyka. Na każdym z tych kierunków naucza się języków, ale przede wszystkim prowadzi się nad nimi badania. Obejmują one niezwykle szerokie spektrum zagadnień, ponieważ język jest obecny w każdym obszarze

ludzkiej aktywności. Prowadzi się więc badania nad językiem jako podstawą tożsamości narodowej i regionalnej oraz jako środkiem komunikacji. Zajmujemy się też historią języka i jego zastosowaniami w najróżnorodniejszych obszarach ludzkiej aktywności, takich jak polityka, biznes, ekonomia, edukacja, sztuka. Jednocześnie zainteresowanie językiem wiedzie w sposób naturalny w stronę literatury.

Badanie literatury jest właściwie badaniem świata, ponieważ nie ma takiej formy egzystencji, która nie znajdowałaby jakiegoś odbicia w literaturze. Literatura wiąże się nierozzerwalnie i z historią, i z psychologią, i z socjologią, i z filozofią, i z naukami ścisłymi czy przyrodniczymi, i z wszystkimi pozostałymi dziedzinami wiedzy. Badacz literatury co rusz musi opuszczać swoje terytorium i udawać się w inne światy, skazany zawsze i nieuchronnie na poznanie fragmentaryczne, niepełne i ułomne.

Czysto filologiczna definicja tego, czym się zajmuje Wydział Filologiczny, nie wyczerpuje jednak jego działalności. Zainteresowania badawcze pracowników Instytutu Logopedii sytuują się na pograniczu językoznawstwa i medycyny. Kolejnym poważnie eksplorowanym obszarem jest kultura. Prowadzimy więc badania nad filmem i mediami,

nad teatrem i sztukami widowiskowymi, a nawet badania muzykologiczne. Ważną sferą naukowej aktywności są badania o charakterze etnograficznym i antropologicznym, badania nad różnymi formami kultury materialnej i symbolicznej. Dotyczy to również instytutów *sensu stricto* filologicznych. W każdym z nich bowiem bada się i naucza nie tylko języków, lecz także w równej mierze kultury danego kraju.

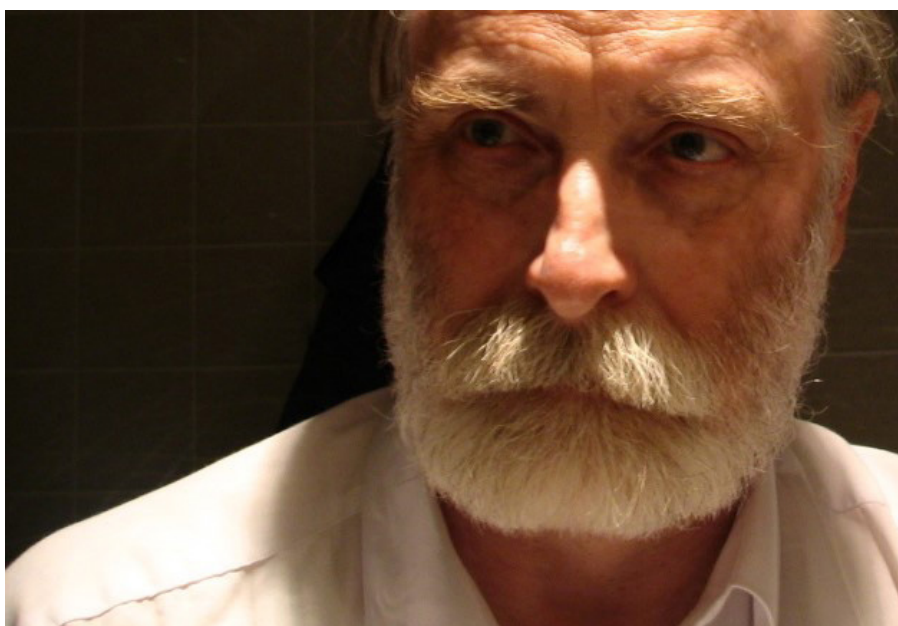
Mówiąc najogólniej, na Wydziale Filologicznym prowadzimy badania nad językiem, literaturą i kulturą, a przez nie dotykamy wszystkich właściwie obszarów ludzkiej egzystencji. Celem badań humanistycznych nie jest wykrywanie zawsze obowiązujących praw (choć niekiedy się to zdarza) ani praktyczne zastosowanie wyników (choć i tak bywa), ale przede wszystkim rozumienie świata we wszystkich jego przejawach ogólnych i jednostkowych. To rozumienie nie ma prowadzić do zbudowania gmachu wiedzy trwałej i danej raz na zawsze, lecz do kształtowania wrażliwości, ciekawości i otwartości na drugiego człowieka.

Nowoczesna humanistyka na Filologicznym

NIEKTÓRE NURTY

Między różnorodnością a ideologią

Prof. dr hab. Stefan Chwin

Wielkim zadaniem humanistyki jest ochrona różnorodności duchowych i społecznych form ludzkiego istnienia na Ziemi przed tymi, którzy nie rozumieją, jak ważna i cenna jest ta różnorodność.

Przeciwieństwem humanistyki różnorodności jest humanistyka twardego projektu ideologicznego, politycznego czy wyznaniowego, która nie ceni różnorodności, tylko stara się wszystko sprowadzić do jednej myśli i jednej idei. Humanistyka tego rodzaju dobiera sobie wygodną dla siebie tradycję i przemilcza tradycję dla siebie niewygodną, tak żeby ludzie nawet nie mogli się dowiedzieć o tym, że można żyć i myśleć inaczej. Taka humanistyka jest humanistyką czystki ideologicznej, przeprowadzanej np. po to, żeby umacniała pozycję instytucji politycznych czy wyznaniowych. Jeśli badania humanistyczne nie umacniają tej pozycji, to są niepotrzebne.

**CELEM PRAWDZIWYCH
BADAŃ HUMANISTYCZNYCH
JEST ROZUMIENIE NAWET
TEGO, CO DLA NAS WROGIE
CZY NIEBEZPIECZNE.
PRAWDZIWA HUMANISTYKA
STOI BOWIEM NA GRUNCIE
PRAWDY, NAWET JEŚLI
MÓWIENIE O TYM, CO
ZDARZYŁO SIĘ NAPRAWDĘ,
JEST DLA KOGOŚ
NIEWYGODNE**

Nauki humanistyczne były zawsze obiektem zainteresowania rozmaitych partii politycznych, które miały zwykle ten sam cel: wykorzystać system edukacji do umocnienia swojej pozycji. Skłonność do takiego rozumienia społecznej roli humanistyki miały orientacje zarówno lewicowe, jak i prawicowe. Tu nie było specjalnych różnic. Właściwie wszyscy ludzie obejmujący władzę chcieli, by humanistyka umacniała ich pozycję. I wcale się nie martwili, gdy nauki humanistyczne stawały się propagandą tej czy innej ideologii, jeśli była to ideologia dla nich korzystna. Tak humanistyka wyrzekała się tego, co dla niej najważniejsze: imperatywu poszukiwania prawdy.

Prawdziwa humanistyka kieruje się przede wszystkim duchem poznawczej ciekawości. Jest zatem przeciwko takiej humanistyce, która wyklucza z polskiej kultury np. kulturę polskich protestantów, agnostyków czy ateistów. Kultura arian polskich była bowiem w równym stopniu częścią polskiej kultury, co kultura polskich katolików, chociaż była kulturą mniejszości. Podobnie kultura Polaków pochodzenia żydowskiego, austriackiego czy rosyjskiego. Prawdziwa humanistyka nie forsuje tego czy innego projektu ideologicznego, tylko bada, jak było naprawdę, i stara się zrozumieć to, co się zdarzyło czy się zdarza. Pyta, dlaczego ludzie myślą tak, jak myślą, dlaczego dążą do określonych celów w określonych sytuacjach historycznych. Celem prawdziwych badań humanistycznych jest rozumienie nawet tego, co dla nas wrogie czy niebezpieczne. Prawdziwa humanistyka stoi bowiem na gruncie prawdy, nawet jeśli mówienie o tym, co zdarzyło się naprawdę, jest dla kogoś niewygodne.

Badania humanistyczne nie mogą być prowadzone poza jakimś horyzontem wartości. Humanistyka różnorodności stoi na gruncie określonej wizji kultury, społeczeństwa i przyszłości. Nie musi to oznaczać jej polityzacji. Humanistyka warta uwagi chce rozumieć rozmaite formy ludzkiego istnienia na Ziemi nie tylko po to, by je rozumieć, lecz także po to, by w oparciu o ich poznawanie budować taki świat, w którym będzie możliwe pokojowe współistnienie ludzi o różnych sposobach istnienia. Punktem wyjścia dla takiej wizji jest stymulowanie poznawczego zainteresowania formami istnienia, które nie zawsze nam odpowiadają. Stworzyć świat, w którym ludzie niewierzący przychylnie interesują się formami myślenia i odczuwania ludzi wierzących i w którym ludzie wierzący przychylnie interesują się formami myślenia i odczuwania ludzi niewierzących. W którym ludzie o różnych sposobach myślenia i odczuwania potrafią pokojowo ze sobą współistnieć, to znaczy nie będą skakać sobie do oczu czy naciskać na innych, by się do nich upodobnili. Świat, w którym różnice nie byłyby powodem wrogości i prześladowań. W którym człowiek niewierzący umiałby żyć obok człowieka wierzącego, podobnie jak człowiek wierzący obok człowieka niewierzącego, prawicowiec obok lewicowca, genderowiec obok człowieka, któremu bliskie są wartości chrześcijańskie.

Czy taki świat może kiedykolwiek powstać? Są tacy, którzy uważają, że taki świat nigdy nie powstanie. Ale humanistyka powinna iść za tym marzeniem, nawet jeśli jest ono kompletnie nie-realne. Bo jaką właściwie mamy alternatywę?

Dać się usłyszeć publicznie w imię sumienia

Dr hab. Izabela Morska

Nauka twórczego pisania jest zajęciem elitarnym i empatycznym. Studencka twórczość literacka wymaga, aby na czas czytania nawiązać z nią osobistą relację. Przyjazne zainteresowanie, krytyczny entuzjazm, uważność – oto nauczycielskie cechy, dzięki którym studencka twórczość się rozwija. Rozwijamy też pewne mięk-

kie wartości, które mają szansę uratować świat – empatię, wnikliwość, umiejętności przekazu treści dotąd niewypowiadanych, znajdujących się „poza zapisem”.

Aby uczyć twórczego pisania, musimy sami publikować literaturę piękną. Kto nie ma własnych publikacji – poezji, opowiadań, powieści, dzienników – nie będzie uczyć innych. A publikacje z literatury pięknej – co często się nam przypomina – nie są punktowane. Nie są zatem osiągnięciami. W obliczu ewaluacji „znikają”.

Próba łączenia twórczości literackiej z działalnością akademicką oznacza więc pogodzenie się z kondycją nieudacznika. Mając do dyspozycji tyle samo dni, godzin i tworząc „niepunktowane” treści, zawsze będziemy oceniani

niżej przez ewaluacyjne systemy oraz ich awatary.

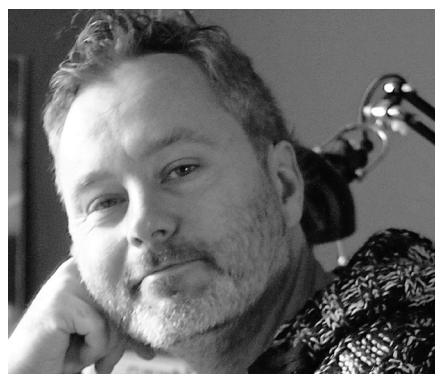
Jest na to kilka recept. Twórcze pisanie sytuuje się na pograniczu dyscyplin – literaturoznawstwa i językoznawstwa. Ich rozdzielenie jest anachroniczne i skostniałe. Ten anachronizm to nasza aktualność!

Podobnie przedawnione jest założenie, że „uniwersytet to nie uczelnia artystyczna”. Przeczy mu zainteresowanie, jakim cieszą się kierunki związane z zarządzaniem instytucjami artystycznymi, produkcją i sztuką filmową.

Wniosek? Aby współczesna humanistyka mogła się rozwijać, musimy zrezygnować z naukowej dostojności, dać się zainspirować pismom Henry’ego Davida Thoreau i aktywnie kwestionować hamujące ją systemy. Jak wskazuje Hanna Arendt, pisząc o sumieniu, nie uczyni tego jedna osoba, lecz „pewna liczba sumień” powinna „współbrzmieć”.

Kultura ruchomego obrazu

Dr hab. Sebastian Jakub Konefał

Początki filmoznawstwa na Wydziale Filologicznym sięgają lat 70. ubiegłego wieku. Podwaliny pod refleksję nad kulturą ruchomych obrazów dał były rektor Łódzkiej Szkoły Filmowej i nestor polskiego filmoznawstwa, prof. Bolesław Lewicki. Najpierw na filologii polskiej

prowadzono edukację z zakresu wiedzy o filmie. Przełom nastąpił w roku 2014, kiedy powstała Katedra Wiedzy o Filmie i Kulturze Audiowizualnej z kierunkiem o tej samej nazwie. Do dziś to jeden z najpopularniejszych kierunków nie tylko na naszym Wydziale, lecz także na całym Uniwersytecie. Na tej fali utworzyliśmy – we współpracy z Gdyńską Szkołą Filmową – drugi kierunek: produkcję form audiowizualnych. Studenci tych kierunków otrzymują potężną dawkę wiedzy dotyczącej historii kina i jego miejsca w kulturze, kształcą wrażliwość estetyczną, umiejętności analizy oraz interpretacji filmów, mają również zajęcia z wszystkich podstawowych elementów realiza-

cji filmów: scenopisarstwa, reżyserii, sztuki operatorskiej, aktorstwa, montażu, scenografii, kostiumologii i udźwiękowienia, a także warsztaty realizacji filmu fabularnego, dokumentalnego czy animowanego. Uczymy ponadto animacji kultury filmowej i produkcji filmowej. Podczas sześciu lat istnienia studiów filmowych na UG zrealizowano blisko pięćset filmów różnej długości, od jednodominutowych do krótkometrażowych.

Nowym wyzwaniem dla gdańskiego filmoznawstwa będzie utworzenie Centrum Filmowego Uniwersytetu Gdańskiego, a w jego ramach – powołanie m.in. pracowni zajmujących się grami komputerowymi, rzeczywistością wirtualną oraz innymi formami przetworzonych obrazów. W tę stronę bowiem idzie świat, a my musimy za nim nadążyć.

Dream studies

Prof. dr hab. Wojciech Owczarski

Humanistykę pojmuję szeroko, jako refleksję nad wszelkimi rodzajami ludzkich doświadczeń. Widzę w jej zakresie również tak zwane nauki społeczne (zwłaszcza że klasyfikacja nauk w różnych krajach wygląda różnie). Ogólna ciekawość świata i otwartość na inspiracje płynące z wielu dziedzin wiedzy to, jak sądzę, istotne cechy dzisiejszego humanisty. W praktyce chodzi o to, że

trudno napisać coś ciekawego np. o współczesnym teatrze, nie śledząc najnowszych osiągnięć antropologii kulturowej, socjologii czy psychologii. Dlatego staram się nie zamykać w wąskich granicach dyscypliny. Wymuszoną przez „reformę” Gowina konieczność wyboru dyscypliny naukowej przez każdego pracownika uczelni uważam za idiotyzm, niejedyny zresztą.

W pewnym momencie poczułem, że literatura – moje główne pole badawcze – przestała mi wystarczać. Od dawna zajmowałem się wyobraźnią twórczą i zrozumiałem, że jej przejawy można obserwować nie tylko w utworach literackich, lecz także w życiu codziennym „zwykłych” ludzi, i że nie istnieje wyraźna granica między tym, jak funkcjonuje wyobraźnia poety, a tym, jak działa wyobraźnia przeciętnego Kowalskiego. Stąd m.in. wzięło się moje

zainteresowanie snami. Rzuciłem się w wir *dream studies*, zgłębiłem (nie do końca, rzecz jasna) tę wiedzę tajemną z pogranicza wielu nauk i zacząłem przyglądać się snom w ich różnorodnych wymiarach – społecznych, kulturowych, psychologicznych i oczywiście artystycznych. To przenikanie się perspektyw widać w moich dwóch ostatnich książkach. W pierwszej opisuję głównie sny literackie, ale w kontekście wiedzy o snach rzeczywistych. W drugiej przedstawiam sny byłych więźniów Auschwitz, ale sporo miejsca poświęcam literackim formom ich opisu.

Obecnie pracuję nad projektem poświęconym snom dzisiejszych Polaków. Ogólnie staram się, żeby to, co robię, miało związek z rzeczywistością, w której żyjemy. A sny mogą powiedzieć o rzeczywistości bardzo wiele! Humanistyka nie musi być oczywiście publicystyką, ale powinna chyba w jakimś stopniu komentować nasz świat. A wtedy nie zginie, nawet jeśli – jak dziś – traktowana jest po macoszemu przez różne środowiska decyzyjne.

Dwujęzyczność

Dr hab. Małgorzata Rocławska-Daniluk, prof. UG

Międzyuczelniany kierunek logopedia to dynamicznie rozwijająca się ścieżka kształcenia studentów. Utworzone przeze mnie studia podyplomowe dwujęzyczność – będą, mam nadzieję, zaczątkiem czegoś nowego. Staramy się łączyć wysiłki wszystkich osób zainteresowanych tą problematyką. To jeden z celów badawczych, które wyznaczyłyśmy sobie z dr hab. Danutą Stanulewicz, prof. UG z Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki, w Zespole Interdyscy-

plinarnych Badań Językowych. W przyszłości dwujęzyczność będzie odgrywać jeszcze większą rolę w edukacji dzieci niż do tej pory. Nadal przybywa bowiem imigrantów, wielu Polaków decyduje się wrócić z zagranicy, a wraz z nimi pojawiają się nowe potrzeby w zakresie kształcenia dzieci i młodzieży. Przygotowujemy kursy logopedyczne, m.in. dla dzieci z Ukrainy – chcemy ułatwić im naukę polskiego i wzmocnić ich integrację w nowym miejscu zamieszkania.

Paradoks humanistyki

Dr Aleksandra Wierucka

Współczesna humanistyka jest bardziej skomplikowana, niż może się wydawać. Stoją też przed nią całkiem nowe wyzwania. Z punktu widzenia antropologii nauki humanistyczne powinny wyjść poza ramy „humanizmu” podkreślającego wartości ludzkie jako nadrzędne. Trzeba tu zapytać, o jakich wartościach mowa, ponieważ w ostatnich latach coraz więcej mówi się o wie-

dzy lokalnej, tradycyjnej, która przez wieki była, w stosunku do wiedzy „zachodniej”, marginalizowana. Współcześnie udaje się wyjść z wąskiego patrzenia na świat i okazuje się, że grupy mniejszościowe mają nam dużo do przekazania – wystarczy tylko posłuchać.

Wiedza tradycyjna związana jest także ze wspomnianym wyżej wyjściem poza to, co ludzkie: wskazuje na związki z naturą i fakt, że nie funkcjonujemy w świecie sami. Kultura Zachodu uważa człowieka za gatunek mający prawo dominować nad innymi. Zadaniem nowoczesnej humanistyki jest wyjście poza takie myślenie, pokazanie, że istniejemy w świecie tysięcy zależności, relacji, choć nie zawsze

zdajemy sobie z tego sprawę. Przyszłość humanistyki widzę, dość paradoksalnie, w posthumanizmie. Zazwyczaj omawia się jego dwa nurty: jeden dotyczący cyborgizacji, czyli wyjścia poza ciało ludzkie i ulepszenia go technologią, oraz drugi podkreślający odrzucenie antropocentryzmu we wszelkich działaniach. Zdecydowanie bliższy jest mi ten drugi. Uważam, że tylko poprzez dostrzeżenie naszego właściwego miejsca w relacjach z naturą jesteśmy w stanie przetrwać jako gatunek. Nie jest to zresztą tylko teoria – wystarczy przestudiować dokumenty dotyczące zmian klimatycznych czy aktualnie trwającej pandemii: zaburzenie równowagi w tych relacjach działa na naszą szkodę, więc najwyższy czas zmienić podejście. Współczesna humanistyka powinna w tej kwestii torować drogę innym dziedzinom nauki.

Kulturoznawstwo: spotkanie z Innym

Dr hab. Grzegorz Piotrowski, prof. UG

We współczesnej humanistyce coraz silniejsze wydają się przepływy i współdziałania między odległymi nawet dyscyplinami, przyjmujące niekiedy kształt trans- i postdyscyplinarności. Humanistyka staje się więc – by użyć słów Julie A. Buckler – intelektualnym uniwersum, w którym, owszem, zmagamy się z nostalgią za utraconą jednością, ale zarazem jesteśmy podekscytowani wolnością

i nowymi perspektywami. Kulturoznawstwo – które reprezentuję na Wydziale Filologicznym – intensywnie uczestniczy w tych przemianach. W wariacie gdańskim odwołuje się ono zarówno do niemieckiego Kulturwissenschaft, skoncentrowanego na kulturze wysokiej i duchowości, jak i do brytyjskich studiów kulturowych, skupionych na współczesności i kulturze popularnej – wszystko zaś przez pryzmat antropologii kulturowej, wsłuchanej w opowieść pojedynczego człowieka, który kulturę wytwarza i jej podlega, a jednocześnie próbuje w niej realizować indywidualny projekt własnego życia.

Etyczny wymiar kulturoznawstwa wiąże się z pewnością z tym,

że style życia, wyznawane przez ludzi wartości i sposoby myślenia są niezwykle zróżnicowane. Jest to również wymiar pragmatyczny, gdyż oznacza ciągłą pracę nad rozwijaniem umiejętności komunikacji i kompromisu z Wielkim Innym. Tego Innego kulturoznawca nie musi już dziś poszukiwać na odległym kontynencie, w jakimś „egzotycznym” świecie, choć ten fascynujący świat wciąż bada. Innego spotyka jednak od razu „za progiem”, co więcej – nieustannie odnajduje go w sobie, i to nie tylko wtedy, gdy rozpoznaje tarcia światopoglądowe, płynną i powikłaną tożsamość czy konflikt między podmiotowością a przynależnością do grupy i matrycą biologii. Siła kulturoznawstwa i całej humanistyki polega więc i na tym, że podróż ku Innemu pozwala lepiej zrozumieć (i przyjąć) samego siebie.

Nauka zaczyna się od tajemnicy

Dr hab. Monika Rzczycka, prof. UG

Nauka zaczyna się od tajemnicy. Wiesz, jak to jest... Natrafiasz na zagadkę, która nie daje ci spokoju.

Laboratorium Niedogmatycznej Duchowości to takie wyjątkowe miejsce, gdzie ponad ćwierć wieku temu zaczęliśmy unikalne, bo transdyscyplinarne, zespołowe badania nad ezoteryzmem w kulturze Europy Środkowo-wschodniej. W latach 90. to była ziemia dziewicza, eksplorowana

incydentalnie i zupełnie niesystemowo. Naszą domeną stała się wówczas wiedza o ezoteryzmie w Rosji na przełomie XIX i XX wieku. Wielopokoleniowy zespół od początku tworzyli uczeni z Polski i zagranicy.

W 2001 roku zaczęła wychodzić seria *Światło i Ciemność*, w której publikowaliśmy wyniki naszych badań. Tych tomów jest obecnie 18 i nadal to jedyna w kraju seria naukowa obejmująca wyłącznie studia nad ezoteryzmem. Dodam, że za każdym razem nakład książki znika w oka mgnieniu.

Pięć lat temu skrzyknęliśmy uczonych z różnych ośrodków akademickich i zainicjowaliśmy międzynarodowe badania, które przekształciły się w jeden z największych polskich projektów finansowanych przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki. Nasz trzydziestoosobowy trans-

dyscyplinarny zespół podjął się trudnego, żmudnego, ale jakże ekscytującego zadania: zbadania dziejów nurtów ezoterycznych w przedwojennej Polsce i ich wpływu na kulturę. To był niezwykle rajd po przeszłości, próba zrekonstruowania zdarzeń na podstawie unikalnych, rozproszonych po świecie dokumentów polskich ezoteryków, nierzadko sławnych przedstawicieli świata sztuki i polityki.

Liczący obecnie ponad tysiąc haseł internetowy *Leksykon Polskiego Ezoteryzmu* oraz sześć opastych woluminów *Polskich tradycji ezoterycznych 1890–1939* nie tyle wieńczy wspólne dzieło, ile wyznacza nowe ścieżki. Ta specjalna edycja *Światła i Ciemności* potwierdza, że wspólne prace nad duchowymi tradycjami, należącymi do kręgu tzw. wiedzy odrzuconej, zainicjowane właśnie tu, na Wydziale Filologicznym UG, nie tylko doprowadziły do ważnych odkryć, lecz także umożliwiły nam stworzenie oryginalnej metodologii i szkoły badawczej.

Glottodydaktyka polonistyczna

Prof. dr hab. Aneta Lewińska

Język polski w XXI wieku osiągnął status języka światowego. Pierwsze państwowe egzaminy certyfikacyjne z języka polskiego jako obcego odbyły się w Polsce w 2004 roku. Od 2018 roku prowadzone są one również na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego. Wydarzenie to poprzedziło wiele lat pracy zespołu polonistów, którzy od 2010 roku pod moim

kierunkiem budowali gdański ośrodek kształcenia i certyfikacji języka polskiego jako obcego.

W ostatnim dziesięcioleciu na Wydziale Filologicznym każdego roku poznaje język polski oraz polską kulturę blisko 20 studentów z Harbin Normal University w Chinach, a w nadchodzącym roku studia te rozpoczną również chińscy studenci Jilin International Studies University. Praca zespołu lektorów języka polskiego jako obcego służy nie tylko społeczności akademickiej, lecz także środowisku społeczno-gospodarczemu. Na Wydziale Filologicznym zorganizowano blisko 50 różnorodnych kursów języka polskiego dla mieszkających i pracujących na Pomorzu cudzoziemców.

Podyplomowe studia języka polskiego jako obcego mają już swoją 7. edycję i cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem. Praca badawcza i doświadczenie dydaktyczne pracowników Wydziału pozwalają wspierać nauczycieli, którzy od kilku lat uczą w wielojęzycznych i wielokulturowych klasach. Studia te przygotowują również do pracy lektora i egzaminatora w systemie certyfikacji języka polskiego.

Możemy poszczycić się wykwalifikowaną kadrą, która nie tylko nieustannie doskonali swój warsztat dydaktyczny, prowadzi badania nad procesem nauczania języka polskiego jako obcego, lecz także zajmuje znaczące miejsce w ogólnopolskim środowisku glottodydaktyki polonistycznej. Glottodydaktyka polonistyczna jest zatem ważnym filarem gdańskiej humanistyki.

Sens studiów kulturowych i postkolonialnych**Dr hab. Magdalena Horodecka, prof. UG**

„Cóż po poecie w czasie marnym?” – pytał Heidegger. A pytanie to – jeśli poszerzymy jego brzmienie o obszar humanistyki – pozostaje aktualne. Mam wrażenie, że ta myśl to zresztą swoisty topos ścieżki zawodowej humanisty – nauczyciela, edytora, dziennikarza, badacza. Nasza działalność jest potrzebna w sposób nieoczywisty. Czasy coraz bardziej wychylone w kierunku takich kategorii jak zysk, postęp technologiczny czy rozrywka zdają się kwestionować istotność pytań, które stawiają humaniści. O ile bezdyskusyjna jest np. waga społeczna profesji lekarzy, o tyle wciąż nisko szacowana bywa społeczna rola osób obdarzonych talentami w takich obszarach, jak: literatura, teatr, film, języki, sztuki piękne czy animacja kultury. Najlepiej broni się film, ale czy równie istotne, co oglądanie filmów, jest dla nas myślenie o tym, co obejrzelśmy, i rozumienie tego przekazu? Humanistyka zaprasza do świadomego bycia w świecie przez ponawianie poszukiwań odpowiedzi na pytania, które zadaje sobie człowiek od setek lat w różnych tekstach kultury. Według Karla Jaspersa najważniejsze pytania – o sens cierpienia, sens życia naznaczonego przemijaniem, mechanizmy zła – człowiek zadaje sobie dopiero, doświadczywszy sytuacji traumatycznych. Studia i badania humanistyczne pozwalają zadawać sobie te pytania w trybie

profilaktycznym. Dzięki temu stajemy się trochę bardziej przygotowani, by roztropnie przeżywać trudności własnej egzystencji oraz empatycznie towarzyszyć zmaganiom innych.

Zajmuję się obszarem literatury niefikcjonalnej, której czytelnictwo istotność narasta z dekady na dekadę. Interesuje mnie reportaż literacki – niegdyś określany mianem „kopciuszka literatury”. Szczególnie frapują mnie ambicje dawnych i współczesnych reporterów podróżujących do odmiennych regionów i kultur. Dają oni czytelnikowi nadzieję, iż ich opowieści przeniosą nas w świat odmiennych krajobrazów, obyczajów i uwarunkowań historycznych, a także pozwolą ów świat lepiej zrozumieć. W perspektywie współczesnej turystyki – zatrzymanej obecnie przez pandemię – propozycje reporterów to nierzadko wartościowe opowieści o złożonej sytuacji innych regionów Europy i świata. W monoetnicznej polskiej kulturze współczesnej ów kontakt z różnorodnością kulturową, którą proponują takie lektury, redukuje ignorancję na temat różnych regionów świata. Rolę badacza tych obszarów tekstowych widzę w próbie analizy artystycznej formuły tych tekstów, a także oceny ich poznawczej wiarygodności. Interpretacja skłania do zadawania pytań o możliwość reporterskiego przekraczania stereotypów oraz europocentrycznej tradycji opisu. W tych analizach dużą pomocą są intensywnie eksplorowane we współczesnej humanistyce studia kulturowe oraz studia postkolonialne.

ZEBRAŁA DR ANNA MALCER-ZAKRZACKA

PROJEKT „NOWOCZESNA HUMANISTYKA NA FILOLOGICZNYM” BĘDZIE KONTYNUOWANY, A INFORMACJE O BADANIACH PROWADZONYCH NA WYDZIALE BĘDĄ SUKCESYWNIE PREZENTOWANE NA STRONIE: WWW.FIL.UG.EDU.PL

Tutoring akademicki na Filologicznym

Czy kształcenie dialogiczne w bezpośredniej relacji mistrz–uczeń ma szansę w obliczu edukacji zapośredniczonej przez media? Tutorzy Wydziału Filologicznego dowodzą, że odpowiedź na to pytanie może być pozytywna

Od roku akademickiego 2019/2020, pomimo pandemii, wybrane polskie uczelnie realizują ogłoszony przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego projekt „Mistrzowie dydaktyki – wdrożenie modelu tutoringingu do praktyki uczelnianej”, współfinansowany przez Europejski Fundusz Społeczny. Obecnie wdrażanie tutoringingu w cykl dwuletniego kształcenia jest kontynuacją wcześniejszych działań na Wydziale Filologicznym.

Wydział Filologiczny oraz Wydział Oceanografii i Geografii są pionierami personalizacji kształcenia na Uniwersytecie Gdańskim. Tutoring „zakiełkował” sześć lat temu jako forma pracy akademickiej ze studentami. W latach 2014–2016 zrealizowano pionierski Projekt IQ, sfinansowany przez EEA Grants i Norway Grants ze środków krajowych w ramach grantu FRSE wygranego przez dr Beatę Karpińską-Musiał z Wydziału Filologicznego. Trzydziestu tutorów (głównie z Wydziału Filologicznego) wzięło udział w szkoleniu z metod pracy tutorskiej, po czym 220 studentów doświadczyło edukacji spersonalizowanej w wymiarze 1600 godzin tutoriali opartych na modelu oksfordzkim. Równolegle aktywnie szkoliła się grupa około 40 tutorów z Wydziału Oceanografii i Geografii.

Dzięki przychylności kolejnych dziekanów Wydziału Filologicznego

ta forma kształcenia studentów była kontynuowana, a tutorzy zdobywali kolejne stopnie wiedzy tutorskiej, co w 2019 roku zaowocowało przyznaniem Wydziałowi Filologicznemu akredytacji tutorskiej przez Collegium Wratislaviense.

Akredytacja otworzyła szerokie możliwości przed studentami, których pasja badawcza i ciekawość naukowa jest większa niż wiedza oferowana w programie studiów. Na Wydziale Filologicznym realizowany jest także projekt „Szkoła Orłów”, którym w roku akademickim 2020/2021 została objęta jedna wybitnie uzdolniona studentka.

W 2018 roku ogłoszono ogólnopolski projekt MNiSW „Mistrzowie dydaktyki”. Z Wydziału Filologicznego wzięło w nim udział 14 nauczycieli. Dziesięciu z nich odbyło wizyty studyjne w uczelniach zagranicznych: w Wielkiej Brytanii, Holandii, Belgii i Norwegii.

Pandemia zahamowała tempo realizacji projektów prorozwojowych, do których należą „Mistrzowie Dydaktyki”, ale nie zablokowała całkiem ich realizacji na UG. W tym roku dwuletnią ścieżką kształcenia zostali objęci studenci II roku studiów I stopnia. Na Wydziale Filologicznym do etapu „MD – wdrożenie modelu tutoringingu do praktyki uczelnianej” przystąpiło czworo tutorów. Wszyscy, którzy „zasmakowali” pracy tutorskiej, poznali jej owoce i nawiązali relacje z wybitnymi studentami, a także ci, którym wsparcie tutorskie pozwoliło rozwinąć skrzydła, szukają każdej okazji do jej uprawiania, często *pro bono*.

Doświadczeni tutorzy z Wydziału Filologicznego wiedzą, że dobrze poprowadzony cykl tutorski może przybrać charakter bardzo znaczącego, wręcz przełomowego wydarzenia w życiu młodego człowieka. Uczeń znajduje swojego mistrza i czerpie z bezpośredniej relacji z nim, a tutoriali odbywają się pomimo systemu edukacji zdalnej.

Na uczelni w pierwszą dekadę XXI stulecia wchodzi w gronie niemal stu certyfikowanych tutorów, a rektor Uniwersytetu Gdańskiego powołał właśnie uniwersyteckie Centrum Doskonalenia Dydaktycznego i Tutoringu. Trzeba podkreślić, że Wydział Filologiczny, wraz z Wydziałem Oceanografii i Geografii oraz międzywydziałowym środowiskiem zrzeszonym dotąd w nieformalnym Centrum Tutorów UG stanowią matecznik tutoringingu na Uniwersytecie Gdańskim.

DR BEATA KARPIŃSKA-MUSIAŁ

Internetowa szkoła reportażu

KONKURS „MOJE STUDIA W PANDEMII”

Konkurs na felieton reporterski „Moje studia w pandemii”, zorganizowany na Filologicznym, był odpowiedzią na wyzwanie, które stanowią studia zdalne. Pełnił funkcję integracyjną i konsolacyjną dla studentów całego Uniwersytetu. Otwarta formuła sprawiła, że studenci z wielu wydziałów naszej uczelni w 30 inspirujących, pomysłowych, pełnych nadziei i zwątpienia tekstach podzielili się swoimi osobistymi doświadczeniami

„Długodystansowy związek z epidemią nie ma terminu ważności, a przyszłość to temat tabu” – napisała Martyna Koszela, laureatka I nagrody, w swoim felietonie poprzedzonym Miłoszowskim mottem: „Innego końca świata nie będzie. To, co tu i teraz, to zeszyt i PDF podręcznika, który nie chce być znaleziony, i tania kawa, która po odzyskaniu smaku cieszy inaczej. Za plecami czujesz żar ogniska, u nóg ciężki łańcuch, a cienie na ścianie to twoja rzeczywistość, ucieleśniona platońska jaskinia. Tylko marną namiastką i odbiciem są dla ciebie zdalny: dyplom, relacje, zakupy, życie i ten jarmark bożonarodzeniowy, na który tyle czekałeś, czując na języku słodki smak grzanego wina, a który odbędzie się w tym roku na Instagramie, gdzie przeniosłeś całą swoją wegetację. Nic z tego nie jest prawdziwe, podszeptuje ci głos w głowie”.

Nadesłane na konkurs teksty i zdjęcia były nie tylko świadectwem czasu, ale też dowodem na podejmowanie przez naszych studentów pierwszych wyzwań prawdziwej dojrzałości, samodyscypliny i smakowania specyficznie ukształtowanej przez pandemię wolności. Uczestnicy zmagali się z doświadczeniami: bezsilności, spadków nastroju, samotności. Podjęli też nowe wyzwania, m.in. odkrywając rodzinne strony, ciesząc się z tego, co tu i teraz, karmiąc gołębie, rozmawiając z kotami, rozwijając się życiowo i intelektualnie. Ze zdumieniem spostrzegali np., że bohaterowie filmów na Netflixie nie noszą maseczek, co było pierwszym dowodem na to, że nienormalne staje się normalne.

I nagrodą w konkursie była konsultacja literacka i kolacja na tarasie widokowym na 32 piętrze Olivia Business Centre

(restauracji Olivia Star Top partnera konkursu) z Izabelą Morską, znakomitą pisarką oraz wykładowczynią w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki UG (spotkanie odbędzie się po lockdownie). Pozostałymi nagrodami były książki polskich i zagranicznych pisarzy reporterów.

Twórczy wysiłek naszych studentów jest niezwykle cenny dla społeczności akademickiej i ze wszelkich miar godny kontynuowania w kolejnych edycjach konkursu. Felietony reporterskie oznaczone hashtagiem #studiawpandemii można przeczytać na Instagramie (@filologicznyug). Pomysłodawczynią konkursu była dr Anna Malcer-Zakrzacka z Wydziału Filologicznego. Konkurs był objęty m.in. Patronatem Komisji Europejskiej.

DR ANNA MALCER-ZAKRZACKA

Koła kręcą się na Filologicznym

„Za kulisami”

W pandemii koła naukowe na Filologicznym nie zawiesiły działalności. Przeciwnie – podjęły wiele ciekawych inicjatyw. Wśród projektów znalazły się: kanał na YouTube Sensacje Lat Minionych założony przez KN „Aoryst”, cykl spotkań z ludźmi teatru „Za kulisami” zorganizowany przez KN Teatrologów „Brikolaż”, a także spotkania „Mozaika Spotkań”, „Dzień Antropologii” i „Walijska Wigilia Kulturoznawców” przygotowane przez SKN „Mozaika”. Należy też wspomnieć o wydanej przez KN Teoretyków Literatury monografii naukowej *Tekst internetu – internet tekstu*.

ZA KULISAMI

Projekt KN Teatrologów „Brikolaż” „Za kulisami” powstał z tęsknoty za

żywym teatrem i potrzeby utrzymania zainteresowania tą sztuką w czasie pandemii. Obejmuje on spotkania z ludźmi teatru o tym, co niedostępne dla widza, czyli o kulisach tworzenia teatru.

– *Przyglądamy się wszystkim aspektom procesu twórczego i zawodowym doświadczeniom osób reprezentujących teatr dramatyczny, muzyczny, operę, ale i teatr amatorski czy performance* – mówi przewodnicząca koła, Aleksandra Kuś.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się dotychczasowe spotkania online z Iwoną Warszucką-Kot, inspicjentką Teatru Muzycznego w Gdyni, oraz aktorami Dorotą Kowalewską i Grzegorzem Gzyłem. Więcej informacji o projekcie znaleźć można na stronie wiedzy o teatrze: <https://wotiza.ug.edu.pl/>.

SENSACJE LAT MINIONYCH

Studenckie Koło Sympatyków Dziedzictwa Słowiańskiego „Aoryst” stworzyło projekt pod nazwą „Sensacje lat minionych”. Tak opisuje go przewodniczący koła, Oskar Kaczmarek: – *To cykl filmów, w których opowiadamy ciekawostki związane z historią, kulturą, mitologią, językami oraz wierzeniami dawnych i obecnych Słowian. Filmy są dostępne na YouTube w napisami w językach angielskim i rosyjskim.*

„Sensacje lat minionych”

Studenci sami przygotowują scenariusz, nagrywają materiał, montują i tłumaczą tekst.

Na realizację projektu koło otrzymało dofinansowanie, specjalistyczne oprogramowanie do montażu filmów oraz książki, z których można czerpać materiał źródłowy.

MOZAIKA SPOTKAŃ

„Dzień Antropologii” na Wydziale Filologicznym odbył się w „Światowym Dniu Antropologii” ustanowionym przez American Anthropological Association. Koło Naukowe „Mozaika” zorganizowało w tym dniu kulturoznawcze i antropologiczne quizy: – *Odgadywanie nazw przypraw po zapachu i próba przyporządkowania ich do kraju pochodzenia wybudziły mnie z zimowego letargu* – przyznaje Marcin Krzemkowski, który pełni funkcję przewodniczącego koła.

Z kolei „Mozaika Spotkań” to cykl wywiadów z wykładowcami Instytutu Badań nad Kulturą. – *W pandemii wykładowcy i studenci stają się często jedynie ikonami i głosami na MsTeams. Chcemy to zmienić i poznać się nawzajem, dlatego rozmawiamy z wykładowcami m.in. o tym, co ich pasjonuje, o tekstach kultury, o ich hobby* – mówi Paulina Kościńska, autorka

wywiadów. – *Opublikowaliśmy cztery wywiady: z profesorem Grzegorzem Piotrowskim, doktor Martą Tymińską, doktor Magdaleną Sachą i doktor Barbarą Świąder-Puchowską. Rozmowy są publikowane na kanale KN Mozaika na YouTube, a zapowiedzi spotkań – na Facebooku (@mozaikaug).*

Zwieńczeniem działań prowadzonych w ramach „Mozaiki” była „Walijska Wigilia Kulturoznawców”. Spotkanie na stałe wpisało się w tradycję gdańskiego kulturoznawstwa – tym razem odbyło się ono w formie online.

TEKST INTERNETU – INTERNET TEKSTU

Osiągnięciem KN Teoretyków Literatury jest monografia naukowa *Tekst internetu – internet tekstu. Nowe media w perspektywie teoretycznoliterackiej* pod redakcją zespołu z Instytutu Filologii Polskiej: dr. hab. Mariusza Kraski, dr. Macieja Dajnowskiego, doktora Karola Rawskiego i studenta Michała Bolałka.

WYPOWIEDZI ZEBRAŁA DR ANNA MALCER-ZAKRZACKA

„Walijska Wigilia Kulturoznawców”

Sukcesy naszych absolwentów

W roku akademickim 2019/2020 cztery absolwentki Wydziału Filologicznego odniosły znaczące sukcesy w ogólnopolskich i uczelnianych konkursach

Daria Zakrzewska

Fot. Julia Dzirba

FESTIWAL TEATRALNY „FIGURATYWNI”

Realizacja projektu teatralnego „Figuratywni” – to tytuł pracy licencjackiej Darii Zakrzewskiej, która otrzymała wyróżnienie w konkursie „Project Master” na najlepszą pracę licencjacką, magisterską, doktorską i podyplomową w dziedzinie zarządzania projektami. Ogólnopolski konkurs „Project Master” (organizowany przez IPMA Polska oraz

Wydział Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego) ma na celu szerzenie idei zarządzania projektami. Gala i wręczenie nagrody odbyły się 22 października 2020 roku.

Festiwal teatralny „Figuratywni” miał przybliżyć licealistom i studentom formę artystyczną, jaką jest teatr. Praca powstała w Zakładzie Dramatu, Teatru i Widowisk pod kierunkiem dr hab. Elżbiety Mikiciuk, prof. UG.

– Skupiłam się na opisanu tworzenia artystycznej i praktycznej strony projektu teatralnego. Jestem drugim rocznikiem, który ma możliwość zrealizowania dyplomu jako wydarzenia kulturalnego na Wydziale Filologicznym – mówi Daria Zakrzewska. – Chciałam pokazać teatr jako formę zabawy i terapii. Festiwal składał się z dwudniowych warsztatów, integracji oraz przeglądu teatralnego.

Festiwal „Figuratywni” (projekt Niezależnego Zrzeszenia Studentów UG) odbywał się w dniach 5–7 kwietnia 2019 roku. Wzięło w nim udział 50 studentów i licealistów.

Daria Zakrzewska współtworzy także profil instagramowy poświęcony wydarzeniom kulturalnym: @sternakulture.

**JĘZYK GRACZY
WORLD OF WARCAFT**

Praca magisterska Igi Zakrzewskiej *Neologizmy w języku graczy World of Warcraft* zdobyła wyróżnienie w ogólnopolskim Konkursie im. Czesława Zgorzelskiego na najlepszą polonistyczną pracę magisterską. Ubiegłoroczna absolwentka filologii polskiej napisała pracę pod kierunkiem dr hab. Ewy Badydy, prof. UG. *World of Warcraft* jest jedną z najbardziej rozbudowanych gier typu MMORPG (gier sieciowych, w których bardzo duża liczba użytkowników może równocześnie toczyć ze sobą rozgrywki w wirtualnym świecie, wcielając się w wybraną postać i kierując jej działaniami). Gra utrzymana jest w klimacie fantasy i science fiction – postaci w grze posługują się potężną magią i zaawansowaną technologią.

– *Podejście do tematu World of Warcraft z perspektywy językoznawczej jest rezultatem moich przyjaźni z graczami posługującymi się hermetycznym językiem, którego rozumienie stanowi*

spore wyzwanie dla osób spoza ich kręgu – mówi Iga Zakrzewska. – Poznanie i opisanie tego fascynującego „kodu” stało się moim celem. Jego hermetyczność wynika z ogromnej liczby neologizmów pojawiających się w leksyce. Polscy użytkownicy WoW-a uzupełniają swój zasób słownictwa nowymi wyrazami, aby nazywać byty nieistniejące w świecie rzeczywistym: zapożyczają luki nazewnicze, zapożyczają angielskie terminy, tworzą neologizmy słowotwórcze i frazeologiczne, rozbudowują terminologię w procesie neosemantyzacji.

Laureatka pokazała w swojej pracy wagę włączenia refleksji nad językiem graczy komputerowych do obszaru badań językoznawczych. Jej zdaniem gry komputerowe zajmują ważne miejsce w kulturze i przestają pełnić funkcję li tylko ludyczną. Już dziś leksemy i zwroty znane wyłącznie w środowisku graczy przenikają do języka ogólnego. Tendencja ta, widoczna wyraźnie w biolektie młodych, będzie się jeszcze nasilać.

Iga Zakrzewska

**WYRÓŻNIAJĄCE SIĘ
ROZPRAWY DOKTORSKIE**

Wyłoniono laureatów konkursu na wyróżniające się prace doktorskie obronione na UG w roku akademickim 2019/2020. Zostały nimi dwie doktorantki Wydziału Filologicznego: Zuzanna Kalicka-Karpowicz (za pracę pt. *Problemy słowotwórcze dotyczące rzeczowników i przymiotników na podstawie materiału z internetowych poradni językowych*) i Paulina Urbańczyk (za pracę pt. *Sen i samopoczucie. Autoanalityczne strategie literackie*).

**ANNA PARZYŃSKA
LAUREATKĄ POLISH
BUSINESSWOMEN AWARDS**

Anna Parzyńska

Anna Parzyńska, absolwentka Instytutu Filologii Romańskiej i doktorantka dr hab. Joanny Jereczek-Lipińskiej, prof. UG, została laureatką konkursu Polish Businesswomen Awards organizowanego przez magazyn „Businesswoman&life”. Jej Szkoła języków obcych Sitrax école została nominowana w kategorii lider wśród nowoczesnych szkół językowych. Gala wręczenia nagród odbyła się 26 lutego 2021 roku.

Nasza doktorantka została także nominowana do nagrody Polskiej Agencji Przedsiębiorczości jako kobieta biznesu zarządzająca spółką, działającą w przemyśle rafineryjnym. Sitrax Engineering,

firma inżynierska, w której Anna Parzyńska zajmuje najwyższe stanowisko zarządcze, została nominowana do nagrody Made in Poland za istotny wpływ na kształt i rozwój gospodarki narodowej.

Prezes Anna Parzyńska podzieliła się swoją wiedzą i doświadczeniem na temat zielonej energii oraz przemysłu stoczniowego w Polsce podczas II Kongresu Made in Poland, który odbędzie się w Berlinie, a w kwietniu – na łamach magazynu „Forbes”.

**ELŻBIETA WITKOWSKA-
-MICHALAK,
DR ANNA MALCER-ZAKRZACKA**

Rozmaitości

LITERACKO-KULTUROWE MINIKONFERENCJE

Instytut Anglistyki i Amerykanistyki od 2015 roku organizuje literacko-kulturowe minikonferencje z udziałem studentów, doktorantów i pracowników, także spoza Wydziału. Prowadzone w języku angielskim spotkania, których pomysłodawczynią jest dr hab. Ludmiła Gru-

szewska-Blaim, prof. UG, cieszą się zainteresowaniem nie tylko literaturoznawców i kulturoznawców, ale również teatrologów, językoznawców oraz dydaktyków. Dotychczas w ramach cyklu odbyły się m.in. spotkania pt. „Memory”, „Writing Women”, „Silence”, „Ireland 1916–2016”, „The Child”, „Death”, „Truth: Voice(s) of America”. Część wygłoszonych w ich trakcie referatów ukazała się w piśmie naukowym Instytutu „Beyond Philology”. Wydany został także tematyczny numer tego czasopisma, zatytułowany „Children in literature”, pod red. dr hab. Jadwigi Węgrodzkiej, prof. UG.

Tematem dwóch konferencji była granica („The Border Seminar”, 2017, 2019). Ich pomysłodawca, dr Grzegorz Welizarowicz, oprócz pra-

cowników UG zaprosił do współpracy także m.in. prof. Santiago Vaqueza (University of New Mexico Albuquerque) i prof. Carlosa Mortona (University of Santa Barbara). Trzecia edycja „The Border Seminar”, początkowo zaplanowana na rok 2020, odbędzie się w późniejszym terminie, już pod patronatem interdyscyplinarnej pracowni zrodzonej z instytutowych spotkań, The International Border Studies Center, zajmującej się badaniami nad pojęciem granicy i obszarami pogranicza.

W roku 2021 planowana jest także konferencja online pt. „Reading in Times of Pandemic”. Zapraszamy do śledzenia komunikatów!

DR HAB. JEAN WARD, PROF. UG

WSPÓŁPRACA Z NARODOWĄ AKADEMIĄ NAUK BIAŁORUSI

Wydawane przez Wydział Filologiczny „Studia Rossica Gedanensia” pozwoliły Wydziałowi rozwinąć współpracę międzynarodową z krajami Słowiańszczyzny Wschodniej. W latach 2018 i 2019 na zaproszenie Instytutu Filozofii Narodowej Akademii Nauk Białorusi kierownik Pracowni Literatury Etnogenetycznej i jednocześnie redaktor „Studiów”, dr. hab. Zbigniew Kaźmierczyk, prof. UG, wygłosił w Mińsku referat pt. „Etnogenetyczna historia literatury polskiej”. Uczonych białoruskich zainteresowała możliwość napisania nowej syntezy romantyzmu i epok następnych pod kątem kultur białoruskiej i rosyjskiej na podstawie

metodologii wywiezionej z reliktowej genezy Słowian. Szczególnym zainteresowaniem akademików białoruskich cieszył się projekt krytyki gnostycznej przedstawiony na kanwie książek prof. Kaźmierczyka: *Dzieło demiurga* i *Prasłowiański romantyzm*. Redaktorzy „Studiów” i przedstawiciele Narodowej Akademii Naukowej Białorusi planują zorganizować kongres „Modele dualne w dynamice kultur rosyjskiej, białoruskiej i polskiej”.

Z żywym odbiorem spotkały się także wykłady dr. hab. Katarzyny Wojan, prof. UG, dotyczące fińskiego modelu oświaty, a także sytuacji socjolingwistycznej współczesnej

Finlandii. Z kolei w Intelktualnym Klubie „Kobiety w filozofii” wygłosiła ona publiczny wykład „Metamorfozy życia Salomei Reginy Rusieckiej (Pilsztynowej)” z okazji 300-setnej rocznicy urodzin tej polskiej pamiętnikarki i wzięła udział w debacie naukowej.

Za rozwój międzynarodowej współpracy naukowej między Polską a Białorusią gdańscy badacze zostali uhonorowani przez dyrektora Instytutu Filozofii Narodowej Akademii Nauk Białorusi, prof. dr. Anatolija Lazarewicza, dyplomem uznania.

**DR HAB. KATARZYNA WOJAN,
PROF. UG**

MIĘDZYDZIEDZINOWE INDYWIDUALNE STUDIA HUMANISTYCZNE I SPOŁECZNE

W roku akademickim 2021/2022 Uniwersytet Gdański zamierza uruchomić Międzydziedzinowe Indywidualne Studia Humanistyczne i Społeczne, podczas których studenci zdobędą nie tylko specjalistyczną wiedzę, lecz przede wszystkim umiejętność poruszania się w różnych wymiarach życia społecznego, kultury, nauki i mediów. Taki sposób studiowania jest odpo-

wiedzią na wyzwania współczesnej rzeczywistości, jest wymogiem naszych czasów.

Studia te swoim zakresem obejmą kilka wydziałów naszej uczelni, w tym m.in. Wydział Filologiczny, Wydział Historyczny, Wydział Nauk Społecznych i Wydział Ekonomiczny. Student MISHiS będzie miał możliwość samodzielnego układania indywidualnego programu studiów oraz

swobodnego kształtowania swojej ścieżki rozwoju w ramach wydziałów skonfederowanych z MISHiS. Oferta będzie skierowana przede wszystkim do osób, które w sposób nieszablonowy chcą rozwijać swoje zainteresowania w więcej niż jednej dziedzinie naukowej.

ALEKSANDRA HOŁOMEJ

LINGWISTA PROGRAMISTA – HUMANISTYKA CYFROWA

Zwrot cyfrowy, zwany trzecią rewolucją cyfrową, widoczny jest także w humanistyce. Na rynku pracy coraz częściej wymaga się nie tylko umiejętności obsługi komputera, ale też znajomości wyspecjalizowanych programów komputerowych używanych w konkretnej dziedzinie oraz umiejętności analizy danych liczbowych i tekstowych. Znajomość podstaw programowania i baz da-

nych w połączeniu z bardzo dobrą znajomością języka angielskiego i wiedzą z zakresu językoznawstwa staje się atutem pozwalającym konkurować o najlepsze miejsca pracy w firmach na całym świecie.

Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom, w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki zorganizowano seminarium pt. „Lingwista programista – czy to w ogóle możliwe”. Było ono efektem współpracy Instytutu Anglistyki i Amerykanistyki na Wydziale Filologicznym z Instytutem Informatyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki, które stworzyły interdyscyplinarną humanistyczno-językoznawczą specjalność – przetwarzanie języka naturalnego. Jest to atrakcyjna

oferta z zakresu humanistyki cyfrowej. Bogaty wybór przedmiotów pozwala studentom poznać podstawy Data Science, zarówno z perspektywy językoznawczej, jak i informatycznej przez pracę z programami do analizy i wizualizacji danych. Wykładowców wspierają praktycy z firm IT, którzy prowadzą dla studentów szereg warsztatów. Humanistyka cyfrowa jest więc dziedziną, która otwiera perspektywę pracy w branżach związanych z tworzeniem rozwiązań wykorzystujących sztuczną inteligencję.

**DR HAB. DANUTA STANULEWICZ,
PROF. UG**

**DR HAB. ANNA BĄCZKOWSKA
DR JOANNA REDZIMSKA**

FESTIWAL BETWEEN.POMIĘDZY

Between.Pomiędzy jest międzynarodowym festiwalem poświęconym związkom teatru z literaturą, organizowanym od 2010 roku w Trójmieście przez wykładowców, studentów i absolwentów zarządzania instytucjami artystycznymi, filologii angielskiej oraz wiedzy

o teatrze. Na przestrzeni lat festiwal współpracował z kilkudziesięcioma krajowymi i zagranicznymi instytucjami nauki, kultury i sztuki, takimi jak: Teatr BOTO, Teatr Wybrzeże, Uniwersytet Stanu Floryda (USA), Uniwersytet Stanowy Goiás (Brazylia) oraz Ambasada Irlandii w Polsce.

Festiwal jest wydarzeniem interdyscyplinarnym o charakterze popularnonaukowym. Prowadzi też działania edukacyjne oraz wydawnicze. W dobie globalnej kwarantanny w ramach festiwalu odbywają się webinaria, otwarcie również dostęp do pakietu materiałów adresowanych do osób zainteresowanych kulturą i sztuką.

Dwunasta odsłona festiwalu odbędzie się w świecie wirtualnym w dniach 10–14 maja 2021. Więcej informacji znajduje się na stronie www.between.org.pl.

**DR HAB. TOMASZ WIŚNIEWSKI,
PROF. UG**

KASZUBSZCZYNA TO ORYGINALNY WYRÓŻNIK POMORZA

Etnofilologię kaszubską można studiować tylko na Uniwersytecie Gdańskim. To nowoczesny kierunek o profilu praktycznym, który w przemyślny sposób łączy naukę języka, poznawanie dziedzictwa materialnego i niematerialnego, historii i literatury z działaniami projektowymi w sferze animacji kultury. Co roku w ramach studiów na tym kierunku w Muzeum w Wejherowie odbywają się warsztaty, podczas których powstają oryginalne prace. Studenci przygotowali już na przykład numer pisma literackiego „Zymk”, słuchowisko *Zôpòwiescë* (pol. *Zapowiedzi*) i audiobook do

opowiadań Janusza Mamelskiego. Nauka języka w terenie odbywa się podczas spotkań z pisarzami, dziennikarzami czy na obozach językowych. Współpraca ze środowiskiem zewnętrznym umożliwia absolwentom rozpoznanie własnych preferencji i znalezienie pracy. Kto chce być nauczycielem (kaszubskiego i polskiego), uczestniczy w zajęciach z psychologii, pedagogiki i dydaktyki, a kto nie widzi siebie jako nauczyciela, odbywa praktyki w instytucjach kultury, a jego indywidualny tok studiów objęty jest opieką tutorską.

DR JUSTYNA POMIERSKA

Najnowsze publikacje z Wydziału Filologicznego

